

Inleiding

Beste mentor, fijn dat je dit academiejaar een student onder jouw hoede neemt en de student de kans geeft om de klaspraktijk en zichzelf te ontdekken, dankjewel!

We vinden het vanuit Thomas More Mechelen Kleuteronderwijs belangrijk dat **onze studenten over een actieve leerhouding beschikken**. Dit houdt in dat ze erover praten met elkaar, vragen stellen aan docenten, aan een kritische vriend of aan jullie, cursussen, handboeken en andere bronnen raadplegen, dat ze initiatief nemen, nieuwsgierig zijn, durven dromen, .. M.a.w. dat ze hun **eigen leerproces in handen nemen en hun eigen leren zichtbaar maken**, want zij zijn diegene die graag leerkracht willen worden.

We leiden onze studenten als toekomstige leerkrachten daarbij ook op **om de wereld mee te vernieuwen**. We willen niet dat ze alles simpelweg overnemen of uitvoeren, want dat kunnen meer mensen. We willen dat ze zelf actief leren nadenken, ze out-of-the-box durven denken en hun eigen weg in het onderwijs weten te vinden. Dit betekent niet dat alles wat ze doen, zomaar kan of goed is. We bieden hen doorheen de opleiding heel wat kaders aan die helpen om te oordelen over de kwaliteit van wat ze doen. Ze zullen ook stage lopen in verschillende scholen, elk met hun eigen invulling van goed onderwijs. Door deze ervaringen leren ze om hun eigen visie over goed onderwijs vorm te geven en hun eigen stijl te ontwikkelen.

Maar **dit gehele leerproces is voor elk van onze studenten verschillend**: voor de ene verloopt het vlot, terwijl de andere een hobbelig parcours kent, of misschien ontdekt hij/zij dat de job toch niets voor hem/haar is. Om elk van hen in hun eigen leerproces te begeleiden, voorzien we vanuit de opleiding verschillende soorten leersituaties en begeleidingen waarvan u en de klas- en schoolpraktijk een belangrijk deel uitmaakt (zie voor meer informatie het document 'BAKO algemeen stage'). We zijn ervan overtuigd dat we zo onze krachten kunnen bundelen in het leerproces van de student!

Begeleiding van de student

Om je op weg te helpen in je rol als mentor omschrijven we hieronder zaken die belangrijk zijn in de begeleiding van de student(en).

Delen van je overtuigingen, je ervaringen, je denkwerk

We zijn ervan overtuigd dat de student bij jou veel kan leren over hoe het er in de praktijk aan toe kan gaan. Onderwijs is complex en divers. Vanuit je ervaring en expertise heb je een goed zicht op wat wanneer best werkt in je klas en hoe je dat dan aanpakt. Wat bij de ene kleuter

werkt, lukt niet bij de andere, wat je vorig jaar zo deed doe je nu toch weer anders, ... Maar deze voorbeelden, tips & tricks kunnen pas werken en inspirerend zijn als **het denkwerk dat erachter zit voor onze studenten ook zichtbaar wordt**. Wat maakt dat je doet wat je doet? Waarom maak je deze keuzes? Welke weg heb je zelf afgelegd om hier te komen? Wat waren hindernissen, wat was helpend? ... Met het delen van je denkwerk krijgt de student zicht op het waarom, de redeneringen en overtuigingen bij bepaalde beslissingen en keuzes. Hij/zij leert hierdoor om alles beter te begrijpen, in een context te zien, geleerde inzichten ernaast te leggen, er zijn eigen weg in te zoeken, uit te proberen, ...

Ruimte en autonomie

Het zou fijn zijn als de student **ruimte en autonomie** krijgt om zelf zaken uit te proberen, iets van jou na te doen, iets uit de les toe te passen, iets te ontwerpen en te proberen... ook al stemt dat niet volledig overeen met de wijze waarop je het zelf doet. Zoals al aangegeven verwachten we van onze studenten een actieve leerhouding en leiden we hen op om out-of-the-box te denken, zaken uit te proberen, ... en zo hun eigen weg in het onderwijs te leren vinden.

Los daarvan begrijpen we maar al te goed dat niet alles mogelijk kan en zal zijn (kleuters hebben bestaande structuur nodig, de fotograaf komt langs en er is onvoldoende tijd, ...). Bespreek gerust in overleg met je student wat kan en wat niet kan. De student zoekt in alles wat hij/zij doet steeds een gulden middenweg tussen de verwachtingen van de opleiding, de stageschool en de specifieke context. Niet eenvoudig, want op elke plek is het anders en dus weer zoeken, maar ook daar leren ze uit! Graag vragen we je daarom ook om zeker bij aanvang van de stage met de student een **verkenningssprek** te houden (*Hoe krijgen ideeën van de student plaats in het geheel? Hoe word je het liefst op de hoogte gebracht? Wat zegt de schoolcultuur en -reglement? Hoe (via mail of op papier) wordt het voorbereidend werk (werkrooster – enkele voorbereidingen) gedeeld? ...?*) maar ook om tijdens de stage je denken met de student (zie eerder) en feedback te delen (zie verder). Als bepaalde zaken niet mogelijk zijn in de klas, is dat niet erg en te begrijpen, maar we zouden het wel jammer vinden als de student er niet verder over kan dromen of creatief mee aan de slag kan gaan. Daarom bieden we studenten de kans om naast de stage zeker ook op het droge, in het kleuterlabo, in hun kladwerk en ontwerpwerk, ... voluit te gaan. Dit geeft immers weer aanzet tot boeiende gesprekken, toffe realisaties, etc.

Sfeer van veiligheid

Dit alles komt het beste tot uiting als we vanuit alle actoren in de begeleiding van de student **een veilig en open klimaat** voorzien. Het gevoel, net zoals bij kleuters, welkom te zijn, om zaken te mogen uitproberen, tegen de lamp te mogen lopen en van fouten te mogen leren, te mogen glunderen, ... geeft hen vleugels. We wensen dat het voor alle partijen een boeiende stagetijd mag zijn.

Opvolgen, ondersteunen en feedback geven

Hieronder noteren we nog enkele concrete zaken die belangrijk zijn en je verder helpen in de opvolging, ondersteuning en het feedback geven aan de student:

- Elke dag de **aanwezigheidskaart** handtekenen: Het is belangrijk dat onze studenten alle OPR- en R-dagen aanwezig zijn, deze ervaring hebben ze immers nodig in hun leerproces.
- Tijdens de OPR-dagen zelf verantwoordelijk blijven voor het geheel zodat de student voldoende ruimte heeft om het klasgebeuren te leren kennen en al (kleine) zaken te realiseren.
- **Dagelijkse feedback** (je bevindingen, tips & tricks, ...) **bespreken** met de student en noteren in het **feedbackschrift**: samen met de student (ook de leraar LO) ingaan op:
  - de aanpak (aanbod, organisatie, sfeer en relaties en leerkrachtstijl) gericht op de klasgroep en groepjes van kleuters
  - bespreken of de geplande initiatieven vanuit de driehoek (kleuters, context, leerplan) haalbaar zijn of voldoende doordacht zijn uitgewerkt
  - feedback, tips en advies geven op voorbereide opdrachten en het handelen van de student in de klas.

In het feedbackschriftje dat de student ter beschikking stelt, wordt dit genoteerd. Je bespreekt met je student hoe je dit aanpakt (noteer jij je feedback in het schriftje doorheen de dag, of noteert de student tijdens het gesprek hierover in zijn feedbackschrift? ...). We vinden het belangrijk dat de **feedback ook wordt toegelicht**. De student voorziet vooraan in het schriftje enkele vragen die ondersteunend kunnen zijn om tussendoor, maar zeker op het einde van de dag met de student nog even samen terug te blikken. Samen met de student bekijk je wanneer je de feedback onder de loep neemt bv. tussentijds op de middag of op het einde van de klasdag, via telefoon s`avonds, ...

- **Exemplarische feedback** geven op de voorbereidingen (ook de leraar LO): we verwachten niet dat je alle voorbereidingen vooraf nakijkt. De student zorgt ervoor dat zijn werkrooster en enkele voorbereidingen **één week voor het realiseren** besproken kunnen worden. De student zal samen met jou bekijken wat hij/zij in detail samen wil bekijken (bv. een ontmoetingsmoment, een terugblik, een complexere activiteit, een aanbod met veel oog voor differentiatie, ...). De student geeft zelf aan over welke uitwerking hij/zij het meest tevreden is, wat hij net moeilijk om uit te werken vindt en doet zelf eerst een check met de pedagogisch-didactische principes. Deze uitwerking bekijken ze dan samen met jou en vanuit de gekregen feedback maken ze de transfer naar de andere voorbereidingen. Als je merkt dat het nog niet voldoende lukt, je nog niet weet of het helemaal oké is, ... deel je dat mee aan de student en doe je nog een kleine steekproef (bv. een willekeurige andere fiche van een meer complexe activiteit) zodat de student weet waar hij/zij aan toe is.

De meeste aandacht zal gaan naar de klemtonen die in het stageconcept dat de student opneemt in de schijnwerper staan en de competenties waarop de student wordt beoordeeld (we zien hier een belangrijke rol voor de student om dit aan jou toe toelichten en samen door te nemen, meer informatie is hierover terug te vinden in het document 'OS - stageverwachtingen').

Hoe feedback geven?

Feedback kan over alles wat de student doet, hoe hij/zij het aanpakt in de klas gegeven worden, bv.

- In hoeverre weet de student te handelen vanuit een kindgerichte basishouding?
- Hoe begeleidt de student de kleuters in de klas?
- Hoe neemt de student de organisatie van het klasleven in handen?
- Hoe toont de student zin voor samenwerking?
- In hoeverre is de student exploratief en onderzoekend ingesteld?
- ...

We zoeken hierbij steeds naar een **evenwicht tussen waarderende en confronterende feedback**. Daarin zit zowel wat goed loopt als wat (nog) niet goed loopt. Mensen leren uit hun tekorten en wat misgaat, maar eveneens uit succeservaringen en kwaliteiten. Vooral het in de verf zetten van wat goed gaat en waar de student sterk in is, geeft de student zin en energie om verder te willen leren. Het zorgt ervoor dat hij de feedback over wat nog niet goed gaat, kan laten binnenkomen en daaraan kan en wil werken. Wat (nog) niet goed loopt, wordt evenzeer benoemd, maar belangrijk daarbij is dat dit niet op de persoon wordt gespeeld. We benoemen **concrete vaststellingen**, het concreet gedrag, dewelke we als mentor en stagebegeleider ervaren vanuit observaties en gesprekken. We bespreken deze best onmiddellijk (laat het zich niet opstapelen), klein, tactvol (hoe concreter en kleiner de feedback, hoe meer behapbaar deze meestal is) met zorg voor de persoon en met het oog op het in stand houden van de veilige sfeer om constructief en met het oog op het groeien van de student de kansen te geven.

Op deze manier helpen we de studenten verder op weg, halen we ze uit de comfortzone, houden we ze een spiegel voor, kunnen we ze uitdagen, dingen in vraag doen stellen, ... Feedback bevat in die zin ook handvaten van **hoe het mogelijks anders kan**, suggesties ter verbetering en/of bedenkingen om je op een ander denkspoor te brengen. Als mentor ken jij de kleuters en de eigen context als geen ander. Benut zeker deze expertise om tot feedback te komen. Als je de feedback die je geeft verantwoordt en toelicht, m.a.w. je denken zichtbaar maakt (zie eerder) kan de student er weer mee verder. Wel moeten we ons bewust blijven van het feit dat feedback niet hetzelfde is als het kennen van dé waarheid, want die bestaat niet. Elke context, maar ook elke student is uniek. De feedback die we geven moeten we ook voor onszelf in vraag stellen, samen met de student bespreken wat maakt dat het goed of juist minder goed loopt in de klas en zoek samen naar alternatieven.

Tot slot, de **wijze** waarop we feedback geven, **evolueert doorheen de momenten**. Waar we de student tijdens de eerste momenten nog graag wat mee op weg zetten door bijvoorbeeld suggesties, mogelijke ideeën te geven als ze er zelf moeilijk toe komen, zullen we dat verder op in het proces niet meer zo concreet doen. We geven nog altijd feedback, door gerichte vragen te stellen waarmee hun denken gestimuleerd wordt en ze weer verder kunnen.

Begeleidings- en evaluatieformulier

De verzamelende informatie en feedback doorheen de stage kan gebruikt worden om tot het tussentijds en het eindverslag te komen.

Na elke stageblok vul je als mentor (eventueel met toevoegingen van de leraar LO) het begeleidings- en evaluatieformulier in met **eerlijke en concrete, zowel waarderende als confronterende, feedback over het functioneren van de student als kleuterleraar op stage**. Op deze manier krijgt de student tussentijds en op het einde van de stage zicht op waar hij (op dat moment) staat. Je zal zien dat er vragen per competentie genoteerd staan. Deze zijn niet bedoeld als afvinklijst, je hoeft dus niet op elke vraag een antwoord te geven, maar deze helpen om op te roepen waar de competentie voor staat. Als je van een bepaalde competentie nog weinig info hebt, dan mag je dat ook zo aangeven.

Je voorziet het document van een **handtekening** en gaat over dit formulier **in gesprek** met de student. Feedback kan immers soms onbedoeld hard binnenkomen, daarom ga je er best met de student over in gesprek. Een open klimaat waarin er naar elkaar geluisterd wordt en van gedachten gewisseld kan worden is hierbij opnieuw belangrijk. De student krijgt de kans om aan te geven hoe de feedback binnenkomt, welke verworven inzichten of uitdagingen hij/zij kent, waar hij/zij nog hulp bij nodig heeft. En jij kan je ideeën, tips & tricks met de student delen en hem/haar aanmoedigen tot experimenteren en het durven risico's nemen om het leren van de student verder aan te sporen.

BEGELEIDINGS- EN EVALUATIEFORMULIER STAGE OUDERE KLEUTERS – MENTOR(EN)

Student		Stageplaats		
Mentor(en)		Stageperiode	tussentijds	einde

De student heeft een kindgerichte basishouding naar oudere kleuters toe, maakt werk van klassfeer en verbondenheid en draagt zo bij tot welbevinden

- *In welke mate houdt de student rekening met wat de kleuters emotioneel bezighoudt? Welke initiatieven neemt de student om zich in te leven in de kleuters?*
- *In hoeverre neemt de student tijd om actief te luisteren naar kleuters?*
- *Waaraan zie je dat de student echt is? Geen rolletje speelt, maar zichzelf kan zijn?*
- *Welke initiatieven neemt de student om aan de sfeer en relatie tussen de kleuters onderling te werken? Op welke manier gaat de student om met conflicten tussen kleuters? Waar zie je nog gemiste kansen?*
- *In hoeverre heeft de student aandacht voor het bevorderen van de oudere kleuters hun zelfstandigheid, hun ondernemingszin? Hoe gaat de student om met enerzijds 'controle' en anderzijds ruimte, vrijheid aan de kinderen?*
- *In welke mate stimuleert de student het basis- en zelfvertrouwen en de zelfkennis van de kleuters?*
- *In welke mate laat de student zijn enthousiasme, het feit dat hij dit graag doet zien? Hoe toont hij dit naar de kleuters toe?*
- *In welke mate weet de student geborgenheid (veiligheid, rust, troost, bescherming, ...) te bieden?*
- ...

De student kan met zijn aanpak het klasmilieu verrijken voor de oudere kleuters. Hij kan inspelen op de exploratiedrang van oudere kleuters en stimuleert de interesses en de mogelijkheden van de klasgroep en groepjes van kleuters binnen de klas en bevordert zo hun betrokkenheid.

- *Waaraan zie je dat de student zijn/haar aanpak aanpast **aan de klasgroep en groepjes van kinderen**?*
- *In welke mate houdt de student rekening met initiatief van de kinderen, met het gebruik van echt materiaal, dat kinderen op hun niveau kunnen werken, ... bij het begeleiden en uitwerken van zijn/haar aanbod?*
- *In hoeverre springt de student flexibel om met haar planning (werkrooster)?*

- *Hoe verloopt het brainstormen met kleuters? Hoe verloopt het terugblikken met de kleuters? In welke mate heeft hij/zij rekening gehouden met wat de kinderen willen, wat ze al dan niet willen weten, welke plannen ze maken, welke betekenissen ze geven?*
- *In hoeverre speelt de student in op dat wat kleuters nodig hebben om betrokken, aandachtig te zijn? Welke impulsen geeft de student zodat kleuters tot actie, denken of communicatie komen? Stelt de student gevarieerde vragen aan de kinderen?*
- *In hoeverre voorziet de student kinderen van een rijke woordenschat? Kan de student met taal kinderen tot verbeelding brengen? In hoeverre houdt de student rekening met het taalbeheersingsniveau van de kleuters?*
- *Hoe zet de student in op expressie? Wat valt je op van zijn/haar lichaamstaal en stemexpressie?*
- ...

De student toont dat hij de organisatie van het klasleven bij de oudere kleuters in goede banen kan leiden zodat de kinderen veilig en ten volle kunnen spelen en leren.

- *In hoeverre heeft de student vat op het klasleven, houdt hij de klasgroep in de hand, informeert hij de kleuters en stuurt bij wat dreigt fout te lopen?*
- *Op welke manier en waarover (bv. rond kiezen, opruimen, wisselen, ...) zorgt de student voor duidelijkheid en structuur?*
- *In welke mate bevordert de student de participatie van kleuters? Wordt medezeggenschap, overleg, inspraak gestimuleerd?*
- *Op welke manier zet de student in op zelfsturing en zelfstandigheid?*
- *In hoeverre neemt de student verantwoordelijk voor het geheel van het klasleven?*

De student toont dat hij, onder begeleiding maar met een zekere mate van zelfstandigheid en zelfsturing, het eigen handelen (in de context van de stage oudere kleuters) kan bevragen om zo een steeds betere leerkracht te worden.

- *In hoeverre staat de student open voor en aanvaard hij feedback op het handelen om er iets mee te doen?*
- *In welke mate neemt de student perspectief om zich in te leven in het denken, willen en voelen van andere en zichzelf?*
- *Ziet de student het eigen aandeel in een situatie en lukt het om van daaruit alternatieven te bedenken en uitproberen?*

- *Ziet de student hoe de context een invloed heeft op een situatie en bedenkt hij concrete stappen om ermee aan de slag te gaan?*

De student toont dat hij doorheen de stage oudere kleuters wil (attitude) en kan (competentie) samenwerken met de mentor, de leraar LO en de stagebegeleider.

- *In welke mate is de student op de hoogte van de stagerichtlijnen en de verwachtingen vanop de stageplaats? Welke acties onderneemt de student om op de hoogte te zijn?*
- *In hoeverre informeert de student jou over het opzet van de stage?*
- *In hoeverre durft de student om hulp te vragen, risico's en initiatieven te nemen?*
- *In welke mate zie je de student doorzetten/ervoor gaan?*
- *Hoe gaat de student om met tegenslagen? Welke acties onderneemt de student als iets moeilijk verloopt? Wat zorgt hiervoor of wat houdt hem/haar net tegen?*
- *In welke mate werkt de student samen om op zoek te gaan naar antwoorden wanneer iets onduidelijk is?*
- *Op welke manier communiceert de student met jou en anderen (perspectiefnemen, respectvol, Standaardnederlands)?*
- *In hoeverre legt de student contact met leden van het schoolteam om de eigen onderwijskundigheid te vergroten?*
- *In welke mate kan de student linken leggen tussen de visie van de school en de opleiding?*

De student toont dat hij partner is van ouders. (Aan deze competentie kan de student al werken maar ze is nog geen onderdeel van de evaluatie)

- *Stelt de student zich op een gepaste manier voor aan de ouders (briefje of mail) ?*
- **Gaat de student discreet** om met informatie die hij over de kleuters te weten komt ?
- *In hoeverre neemt de student een **open houding** aan naar ouders toe?*

- *Neemt de student initiatief om ouders te **betrekken** bij het klasgebeuren (vanuit een gevoeligheid voor de eigenheid en andermans beleving/visie) ?*
- *Op welke manier erkent de student de medeverantwoordelijkheid van de ouders en houdt hij hiermee rekening?*

De student toont dat hij een cultuurparticipant is. (Aan deze competentie kan de student al werken maar ze is nog geen onderdeel van de evaluatie)

- *Waarom zie je dat de student al dan niet onderzoekend ingesteld, nieuwsgierig is?*
- *In welke mate is de student erop gebrand om (nieuwe) dingen uit te proberen, te experimenteren en te zien hoe iets uitpakt?*
- *In hoeverre heeft de student voeling met de brede leefwereld van de kleuters (thuis en samenleving)*
- *Neemt de student initiatieven om aan de slag te gaan met de invalshoeken van wereldburgerschapeducatie (duurzame ontwikkeling, vrede, migratie, ...)?*

	Hiermee heb je me verrast, dit wil ik nog even in de verf zetten, deze pluim heb je meer dan verdiend:		Dit wil ik nog kwijt (daar heb ik nog een vraag over, daar ben ik nog nieuwsgierig naar en wil ik meer over weten van jouw als student, deze tip/bedenking wil ik je als mentor nog meegeven ...):

Datum:

Handtekening mentor: